

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1	pesseta trimestre
Fora	1'25	id. id.
Estranger	1'50	id. id.
Un número 10 cèntims		

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

CORT-REAL 7-1.º

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetia á la Redacció, se 'n donarà compte en lo Setmanari

Any 3.º

Diumenge 8 de Novembre de 1896

Núm. 134

SECCIÓ GENERAL

INICIATIVES LLOHABLES

Com á resultat de las visites fetas als diferents centres d'ensenyansa d'aquesta Universitat literaria de que oportunament donárem compte, 'l nou Rector de la mateixa Sr. Durán y Bas ha enviat als quefes respectius, aixís com als Directores del Museu d'Historia Natural y de la Biblioteca universitaria, diferents comunicacions encaminadas á la millora dels serveys, proposantshi moltes reformes, totas ellas importantíssimas, pero algunas d' un interés especialíssim, per lo que 'n volém donar compte, tenint la seguretat de que serán rebudas ab fonda satisfacció per totas las personas amants de Catalunya y de tots los elements característichs de la seva vida peculiar.

Recomana en primer lloch lo Sr. Durán y Bas la formació en lo Museu d'Historia Natural de seccions especials de Fauna, Flora y Mineralogia del Principat de Catalunya y de las Illas Balears; y d' una secció aximateix especial en la Biblioteca Universitaria de las obras d' autors catalans y mallorquins, á lo menos, sino 's pot fer més, de las aparegudas durant aquest segle y que ab lo temps se vagin publicant, á fi de que sigui més fácil donarse compte del moviment científich y literari de las duas esmentadas regions que comprén lo districte universitari de Barcelona.

També indica 'l Sr. Durán y Bas á la Facultat de Dret la conveniencia de que, sense perjudici de las gestions que 's fassin pera conseguir del Govern l' establiment en aquesta Universitat dels cursos superiors que constituixen lo Doctorat, se crehi de moment ab los medis ab que la Facultat compta, una cátedra d'Historia é Institucions de Dret catalá; fent una proposició análoga á la Facultat de Filosofia y Lletres pera l' establiment de cátedras de Literatura provençal antigua y de Literatura catalana.

Lo nou Rector indicá ademés en la Junta provincial d' instrucció pública la conveniencia de que en las escolas, á lo menos la ensenyansa de la doctrina, se donguí solzament en castellá, sino també en la llengua catalana, llengua materna dels noys que hi assistexen.

Las ilustradas y patrióticas iniciativas del nou Rector de la Universitat demostren moltes cosas: principalment la utilitat pera la civilisació de Catalunya de que 'ls cárrechs, en particular los Universitaris, sian exercits per gent de la terra, que per sobre de tot estimin á Catalunya.

Es necessari ara que las iniciativas del Rector sian secundadas per los degans de las Facultats y 'ls directores dels altres Instituts y que d' una vegada la ensenyansa agafi 'l caràcter particularista que indica estudi de debó, fugint del ayre generalisador castellá que, de tan general no toca enlloch.

Nosaltres felicitem al senyor Durán y Bas y esperem poderho fer ab los que 'l secundin.

(De La Renaixensa)

LO MUSEU PROVINCIAL DE GERONA

Memoria dirigida á la Comissió de Monuments històrics y artístichs de la provincia y llegida en la sessió de 20 d' Octubre del present any.

Proposat per la Comissió pera 'l cárrech de Conservador del Museu Provincial d' Antiguitats y de Belles Arts de Gerona, vacant per defunció de mon estimat amic nostre company D. Enrich Claudi Girbal individu corresponsent de les Reials Academies de la Historia y de Belles Arts de Sant Ferran, y encarregat interinament de dit Establiment; me correspon donar compte á V. S. del estat del mateix y sometre á sa illustrada consideració algunas observacions encaminadas á llur augment y millora.

Son per demés satisfactoris los resultats obtinguts

per la Comissió en llurs esforços pera dotar á la Provincia d' un Museu d' Antiguitats y Belles Arts. A son zel incansable se deu la cessió pera Museu del preciós claustre de Sant Pere de Galligans; la reconstrucció de dit claustre, arruinat en part per les guerres y pels ayguats, y llur adaptació al méritat destí, y, finalment, la adquisició de quasi tots los objectes d' art ó d' antiguitat que en nombre de prop de tres mil forman avuy les colleccions del Museu.

Aquestos objectes están distribuïts y col·locats en les galeries de la planta baixa del claustre y en les del pis superior del mateix de nova construcció, ocupant també alguns d' ells los panys de paret de la escala construhida en lo terrenó cedit á n' aquest objecte pel difant bisbe, vocal que fou de la Comissió, Illtm. senyor D. Isidro Valls y Pasqual.

En les galeries de la planta baixa s' hi han col·locat los monuments arquitectònichs y esculptòrichs, y, en general, los objectes de gran pés y de difícil maneig; com son: inscripcions lapidaries, sarcofags, ossaris, escuts heráldichs, etc. y alguns exemplars de cerámica antiga, com son: un *dolium*, lloses, teules, etc. també de grans dimensions.

En les galeries del pis superior, dotades de llum zenital, ocupan les parets cuadros al oli y algunas esculptures (posades les que ho exigexen sobre sócols), exceptats los dos frontis interiors més curts qu' ocupan quatre armaris, un á cada cantó, destinats á guardar los objectes de cerámica y vidre antichs y moderns. Entre 'ls armaris hi ha, en una de les galeries, una vitrina de ferro y cristall en la quina está col·locada la secció prehistòrica, y, en l' altre galeria, una instalació especial d' objectes commemoratius dels sitis de Gerona de 1803 y 1809. En lo frontis de davant de la vitrina de la primera de les esmentades galeries y entre 'ls sócols de les esculptures, s' hi troba una colecció d' àmfores emporitanes sostingudes per tres-peus de ferro y, davant del grup d' objectes de la guerra de la Independencia, en la galeria oposada, hi han dos llits de campanya d' oficials superiors francesos, d' ocupació á Gerona arrán d' aquells sitis. Arrimades á la paret interior de l' edifici de cada una de les dos galeries més llargues, corren dos vitrines qu' ocupan tot lo front de les matexes. A l' una hi están posades ab cartons les monedes y les medalles y, en l' armari que queda sota, la biblioteca del Museu, y, en la altre, á falta de monedes y medalles destí primordial pera 'l quin fou feta, ocupan interinament la part de sobre objectes de ibori, d' os y de metall, antichs y moderns; fragments de cerámica emporitana ab marques de fabricants ó ab dibuxos; sellos; esmalts, etc. y l' armari de sota objectes y fragments de poca importancia.

A la escala hi ha col·locats tapissos; armes antigues y modernes; fotografies, dibuxos y reproduccions de monuments y d' objectes antichs.

Al costat de la entrada del Museu, en la planta baixa, hi ha un petit departament, pera despatx del Conservador, ab un armari en lo quin se guardan los impresos de la Comissió, una taquilla pera papers y documents y una taula escriptori. Penjan de les parets pintures al oli, de poch mérit, en drap y en fusta y varies fotografies.

Finalment, té llogat la Comissió un magatsém, en un dels carrers pròxims al Museu, pera guardarhi utensilis y efectes.

La col·locació y ordenació de tots aquestos objectes es deguda á la entesa laboriositat del difant conservador Sr. Girbal. Pero, l' ingrés continuat en lo Museu de noves relíquies y monuments habia transformat los inter-columnis de la planta baixa del claustre en un apilotament d' objectes que, ensemps que privavan la contemplació y bon efecte de ses línees arquitectòniques, semblavan enmagetsemats allí sense cap orde y formavan un contrast xocant ab los col·locats metódicament al sol al llarch de les parets de les galeries. A corretgir aquest inconvenient s' han dirigit los meus primers esforços y, gra-

cies á la construcció de dos sólides llexes, ha sigut possible traure 'ls objectes dels intercolumnis y distribuirlos, junt ab los entrats aquest any, en sos llochs corresponsents; conservant, fora d' alguns detalls, la classificació cronológica comensada pel señor Girbal.

Aximateix s' ha tingut d' augmentar lo nombre de llexes dels armaris de les galeries del pis superior, pera que hi capiguessen los nombrosos é interessants objectes de cerámica, vidrieria y metall, procedents quasi bé tots de les excavacions que s' están fent á les ruïnes de Empuries, adquirits darrerament per la Comissió.

Molt falta, no obstant, fer encara pera la convenient exhibició de tots los objectes que al Museu posseheix; pero de moment, no han permés més los fondos que hi habia disponibles, á menys de renunciar al augment de les colleccions ara precisament que la *necropolis* d' Empuries dona un contingent d' objectes arqueològichs com may l' habian donat les ruïnes d' aquella antiga ciutat, y seria llástima que 'l Museu de la Provincia, quina importancia dependrà sempre en primer terme del caracter local dels objectes en éll guardats, se vegés privat d' adquirirlos, espargintse aquets per colleccions particulars y desaparexent la major part més ó menos tart del pahís de quina historia haurien d' esser una de les bases més sólides.

Un altre vuyt se nota també en lo Museu qu' urgeix omplir lo més aviat mellor. Me referexo á la falta d' un Catálech rahonat de tots los objectes en éll existents.

Al present sols té la Comissió 'l Catálech dels Cuadros, redactat pel Sr. Girbal l' any 1882, y dos senzills Inventaris formats pel mateix Sr. Conservador, comprensius lo primer dels objectes existents en l' Establiment en 31 de Mars de l' any 1870 y, lo segon, dels que hi habia en 30 de Juny de 1873. Desde aquesta última data, fora de poques notes esbarriades, no posseheix la Conservaduria cap dato ni cap antecedent dels objectes entrats, com no sien los continguts en lo Llibre d' Actas de la Comissió; los quins ni son complets, ni per la seva naturalesa comprenen los detalls necessaris pera la redacció d' un catálech.

Pera remeyar en part aquesta falta he obert un llibre Registre dels objectes qu' entran en lo Museu, ab indicació de les circumstancies següents: data de l' ingrés; descripció del objecte; procedencia del mateix, y caracter de l' ingrés, ço es, si ha entrat en depòsit ó en propietat y, en aquest últim cas, si s' ha adquirit per compra ó per regalo, ab expressió del nom del donant. En éll están continuats desde 'l die primer de Febrer d' aquest any, en lo quin me vaig fer cárrech de l' Establiment, fins avuy tots los objectes entrats en lo Museu.

Pero 'l llibre registre que podrá esser de molta utilitat d' aquí endavant, no 'n té cap respecte dels objectes existents en lo Museu ja avans d' obrirlo, ni supleix la falta d' un complet Catálech dels mateixos. Per axó, m' he resolt á comensar la formació d' aquest, adoptant lo sistema de papeletes que s' acostuma usar en les Biblioteques públiques y 'l método de classificació indicat en lo volúm primer del Catálech del Museu Arqueològich Nacional, encara que simplificantlo un xich per la menor importancia de nostre Museu.

Pera 'l bon éxit d' aquest treball, que vol temps y estudi, falten en la Biblioteca de la Comissió y en les de Gerona llibres de consulta, y exa falta no pot la Comissió remeyarla per lo crescut preu de molts d' aquestos llibres y per la poquetat de son pressuposit ordinari. No obstant, fent memoria de la sollicitud ab que en repetides occasions han sigut ateses les peticions de la Comissió, tant per lo Ministeri de Foment com per la Exma. Diputació Provincial; no dupto que s' obtindrien favorables resultats si 's demanés al primer l' envió d' aquells llibres per ell subvencionats que tingan aplicació directe al objecte expressat, y, á la segona, la consignació en lo pressuposit adicio-

nal del present exercici d' una subvenció extraordinària ab la quina atendre, además dels gastos que exigeix la formació del Catàlech, als que importa la conveniència de adquirir objectes arqueològichs dels que actualment se descobreixen á Empuries.

Aquesta última Corporació, á quina ajuda y muni-ficencia se deu que existexi lo Museu Provincial, se sentirá tant més disposada á afavorir-lo y fomentarlo en quant se fassa cárrech dels crexents y constants progressos d' aquest y de la consideració que mereix de les persones ilustrades, amadores del país, com ho justifiquen los regalos que li fan: dels quins es digne de senyalada menció lo del difunt geroní D. Lluy Barnoya y Matllo.

Mentre se treballa en la formació del Catàlech de tots los objectes del Museu y en la impossibilitat d' enclore aquí una llista detallada dels entrats durant l' exercici económic de 1895 á 1896, acompaño á continuació una relació resumida dels matexos. D' ella s' en desprén que son nombre puja á 343; dels quins, 2 recuperats, 2 depositats, 424 comprats y 245 regalats.

Durant los tres primers mesos passats del present any económic, los objectes entrats en lo Museu han sigut 74: d' ells 25 comprats y 'ls restants 49 regalats.

Sols me queda, pera donar per acabat mon comés, demanar á la Comissió se digne acceptar y fer seves les observacions qu' he exposat y repetirli mon rego-nexement pèr la confiança que de mi ha fet.

Gerona 49 d' Octubre de 1896

JOAQUIM BOTET Y SISÓ.

(S' acabarà)

Història contemporània de la Illa de Cuba

Resum cronològich dels fets més importants ocorreguts á n' aquesta illa, desde 1801 fins al present any 1896, per

P. GIRARDT

(De l' Avisador Comercial de la Habana.)

PRIMERA EPOCA.—1800-1868

Periodo de gestació separatista.—Conspiracions, revoltes é intents contra la soberania d' Espanya.

(Continuació)

1854.—26 de *Dezembre*: Se dirigeix al Govern una exposició demanant reformes, apoyada pel general Concha.

1855.—12 de *Febrer*: Se reorganisa y s' exten per tota la illa lo patriòtich Institut de Voluntaris.—22 de *Mars*: Fóu ajusticiat á la Habana Ramon Pintó.

1856-57.—Gran crisis económic. S' establiren á la Habana molts Banchs ó Societats de crédit, y s' hagué de prohibir que se n' establissen més.

1858.—4 de *Juny*: Bando del general Concha creant los sometens pera perseguir als bandolers.

1859.—*Novembre*: Governa la illa D. Francisco Serrano.—*Dezembre*: Lo general Serrano apoya una comissió de reformistes que demanava s' elegissen á Cuba diputats á Corts. Se forma lo *Comité Espanyol* en lo quin hi figuren los senyors Calvo, Herrera, Pulido, Ibañez, Zulueta y Baró. Se constituheix després un *Comité Reformista*.

1860.—Guerra d' Africa, gloriosa pels espanyols.

1861.—La antiga colonia de Santo Domingo es reincorporada á Espanya, á petició de sos principals habitants.—30 d' *Octubre*: Questió de Méxich. Se firma á Londres un conveni entre França, Espanya é Inglaterra, pera intervenir á Méxich.

1862.—6 de *Mars*: Decret de Lincoln declarant la llibertat dels negres de la Unió Americana. Esclata la guerra del Nort contra 'l Sut que dura quatre anys.—29 d' *Abril*: Retorna En Prim de Méxich á la Habana.—22 de *Juny*: Mor á la Habana D. Joseph de Luz y Caballero.—14 de *Dezembre*: Governa per primera volta la illa D. Domingo Dulce.

1863.—*Febrer*: Comensan á sublevarse contra Espanya los dominicans y mouhen una guerra que durá quatre anys.—20 de *Maig*: Se creá 'l *Ministeri d' Ultramar*, ocupantlo lo general Concha.

1865.—7 de *Janer*: Narvaez acorda l' abandono de Santo Domingo.—26 de *Janer*: Lo general Serrano pronuncia un discurs en lo Senat defensant al grupo reformista.—12 de *Maig*: Exposició ab 24.000 firmes donant las gracias al general Serrano y demanant s' aprobi lo plan de reformes.—28 de *Juny*: Lo *Comité Espanyol* envia al Govern un Memorandum senyalant las reformes que creu necessaries.—25 de *Novembre*: S' autorisa á Madrid lo nomenament d' una Junta electiva d' Informació pera acordar las reformes.

1866.—29 de *Mars*: Lo general Dulce escrigué al Govern; «si á Cuba hi ha conspiradors son tant despreciables que no s' ha de perdre 'l temps ab ells»—Los peninsulars eran insultats al mitg del carrer, en los cafés y en los teatres.—*Abril*: Se fan las elecciones

de comissionats pera formar part de la *Junta d' Informació*. Dites elecciones dirigides per Bromasio, Mestre y Morales Lemus, donaren per resultat que dels 16 individus que la componian, 13 eren cubans, 2 peninsulars y 1 de Canarias.—31 de *Maig*: Governa per primera vegada la illa D. Francisco Lersundi.—2 de *Juny*: Lo general Dulce se despedeix dihent al reformistes que contassen ab éll com «un cubano más».—Lersundi mana tancar los comités reformistes. S' acaba la guerra dels Estats Units, y 's tornan á renusar las conspiracions filibusteres.—*Setembre*: Lo general Lersundi al presidir la obertura del curs de la Universitat, increpá al Claustre pel fet de que en lo discurs inaugural no 's feya cap menció d' Espanya, ni de la Reyna, ni del Govern. Li contestaren qu' era costum acabar lo discurs de contestació ab tres viscas á la Reyna. Poch després aparegué esquinat per una gravetada lo retrato de Isabel II que hi habia á la Universitat.—30 d' *Octubre*: Celebra la seva primera sessió á Madrid la Junta de Informació.—*Novembre*: Governa la illa lo general D. Joaquim Manzano.—22 de *Dezembre*: Lo país atravesa una horrorosa crisis monetaria. Fan suspensió de pagos lo «Banch del Comerc» y l' «Industrial». Lo general Manzano hagué d' ajudar al «Banch Espanyol» al quin volian fer quebrar los filibusters reformistes retirantli tots los fondos.

1867.—12 de *Febrer*: Surt lo primer decret establint á Cuba contribucions directes.—30 de *Setembre*: Mor lo general Manzano.—21 de *Dezembre*: Governa 'l pahis per segona vegada lo general Lersundi.

1868.—23 de *Setembre*: Esclata á Puerto Rico la insurrecció de Lares.—29 de *Setembre*: Batalla de Alcolea qu' assegura 'l triomf de la Revolució espanyola.—Es destronada Isabel II.

(Seguirá)

QUINTAS

Ab arreglo á la nova lley de quintas aprobada ultimament per las Corts, de la quina parlárem fa poch en Lo GERONÉS, los dies en que deurán ferse totas las operaciones del reemplás, son los que doném á continuació:

Janer. Dia 1.er.—Pregó dels arcaldes fent saber á sos administrats que s' vá á proceder á la formació del alistament.

Dia 15.—Exposició al públich durant deu dias de las copias del Alistament.

Últim diumenge.—Rectificació del alistament prévia citació als interessats, á fi de escoltar sas reclamacions. (Si no pogués acabarse en aquest dia, continuará en los festius immediats ó en los no festius si fós necessari).

Febrer. Segon dissapte.—Lectura y tancament definitiu de las llistas rectificadas.

Segon diumenge.—Sorteig general en tots los pobles (de set á dotze del matí y de la una de la tarde fins á sa terminació).

Tres dies següents al segon diumenge.—Envio pels arcaldes als presidents de las Comissions mixtas de reclutament de tres copias literals del acta del sorteig.

Mars. Primer diumenge.—Classificació y declaració de soldats, prévi anunci y citació personal á tots los joves sortejats en l' any del reemplás. Acabada aquesta operació se procederá á la revisió dels subgetes dels reemplasos anteriors. (Si no pogués acabarse en lo mateix die se continuará en los següents si guin ó no festius).

Desde el 1.er diumenge fins al die 31.—Resolució de totas las incidencias y reclamacions produhidas ab motiu de la classificació de soldats.

Abril. Dia 30.—En aquest die deuen tenir tots los Ajuntaments fallats tots los expedients de prófugos del any del reemplás.

Maig. Del die 1 al 31.—Traslació dels joves á la capital de la provincia, pera la celebració del judici de revisió d' executions davant la Comissió mixta de reclutament.

Juny. Fins lo die 30.—Terme de un més que poden concedir las Comissions mixtas als interessats, pera que presentin los justificants de la exenció ó exencions que aleguin. (Aquest plasso s' ampliará á sis mesos pera Ultramar).

Juliol. Fins lo die 6.—Deuen dictar sos fallos las Comissions mixtas de reclutament en los expedients que s' hagin promogut.

Dia 15.—Las Comissions mixtas remeterán als quefes de las sonas las relaciones de que parla l' art. 140 de la lley. Antes d' aquest die, los presidents de ditas Comissions remeterán al *Ministeri de la Guerra* un estat dels xicots declarats soldats á fi de que servexi de base pel repartiment.

Fins al die 21.—Poden interposar los interessats recursos d' alsada pèr davant lo *Ministeri de la Governació*.

Agost. Dia 1.er.—Ingrés en caixa. Fins lo die 21.—Plasso d' un mes pera que las Comissions mixtas instruhixin los expedients d' alsada interposats y 'ls remetin al *Secretari general del Concell d' Estat*.

Setembre. Dia 1.er.—Senyalament pel *Ministeri de la Guerra*, del contingent pera l' exercit de la Península y d' Ultramar.

Fins lo die 21.—Terme de dos mesos en que lo *Ministeri de la Governació* deu tenir resolta, després d' escoltat lo *Consell d' Estat*, tots los recursos d' alsada.

Novembre. Desde el die 1.er.—Distribució del contingent ó elecció parcial dels joves en la caixa pels cosos ó seccions de la Península.

Deu dies antes del embarch.—Acaba lo plasso extraordinari pera redimir per 400 duros lo servey d' Ultramar.

Noticies

Oficials

DIPUTACIÓ PROVINCIAL.—*Sessió del 4 de Novembre*.—Reunits 18 diputats baix la presidencia d' edat de D. Enrich Casellas, fou aprobada la acta de la anterior y se prengueren los següents acorts:

Aprobar las credencials dels diputats electes.

Procedir á la elecció de President, pera quin cárrech fón designat per unanimitat D. Marian Bassols y Prim; *Vice-president*, don Enrich Casellas; *Secretaris*, Srs. Sabater y Noguera; *Vice-president de la Comissió provincial*, D. Joaquim Batlle; *Comissió permanent pera 1896-97*; Srs. Batlle, Vilaseca, Roure, Puig y Gruart.

Pera 1897-98; Srs. Ordis, Sabater, Negre, Puig y Huguet. *Pera 1898-99*; Srs. Gaudier, Gafas, Ferrer, de Prat y Brandia.

Pera 1899-1900; Srs. Rigau, Casellas, Sauch, Noguera y Verdagué.

Comissió de Governació; Srs. Rigau, Negre, Vilaseca, Gafas y Brandia.

Comissió d' Hisenda; Srs. Gaudier, Rovira, Verdagué, Gruart y Puig.

Comissió de Foment; Srs. Huguet, de Prat, Sauch, Ferrer y Ordis.

Comissió mixta de Reclutament; Srs. Sabater y Roure.

Junta provincial del Cens; Srs. Huguet, Brandia, Sabater y Batlle.

Junta provincial de Sanitat; D. Joseph Brandia.

Delegat de Beneficencia; D. Joseph Noguera; Suplent; don Narcis Negre.

Diputats inspectors del Camp de experiencias vitícolas; senyors Batlle y Casellas.

Junta provincial d' Estadística; D. Narcis Vilaseca.

Junta consultiva de Teatres; Srs. de Prat y Puig.

AJUNTAMENT.—*Sessió del 4 de Novembre*.—(2.ª convocatòria)—Reunits 11 Srs. cocejals baix la presidencia del Sr. Arcalde, prengueren los acorts següents, després d' aprobada la acta de la anterior y variis comptes:

Imposar una multa al propietari de la galeria fotogràfica que s' estava construhint en una de la Rambla, á denuncia del fotógrafo Sr. Unal.

Passar á la Comissió corresponent una instancia del escribent don Marian Torres, demanant augment de sóu.

Aprobar per 7 vots contra 5 la proposició del Sr. Salvat referent á que la nova subasta del alumbrat eléctrich se fassí entenguentse que 'l valor de la instalació feta sigui al que té en la actualitat y no el que tenia quan se instaló y en aquest sentit que 's prengui lo següent acort:

«Que per périts de recíproch nomenament entre la Societat Planas, Flaquer y Companyia y l' Ajuntament y un tercer en cas de discòrdia, se procedexi á tassar lo valor del material de la instalació del alumbrat eléctrich ab relació al valor que tenia al temps de realisarse y al que té en l' actualitat.»

Nomenar una Comissió especial pera tot lo referent á la electricitat composta del concejals Srs. Pla, Bajandas, Sabat, Boxa, Estech, Massagué, Prat, Salvat y Gumbau.

Traure á concurs el Teatre per la vinenta temporada de Nadal y que la Comissió formulí lo plech de condicions.

Y, adquirir dos globos pel sorteig de quintas.

Avuy, després de lo que digüerem en lo número anterior sobre l' escándol del joch en la nostra ciutat, nos veyém obligats no sols á insistirli sino á cridar seriament la atenció de les autoritats y principalissimament del Sr. Governador Civil perque hi posi mà. Ja en altre ocasió semblant á la actual nos vegegrem obligats á fer present al qui allavors era governador de la provincia, que quant la cosa arriba al extrem del desvergonyiment es inútil volguer fer creure al públich que l' autoritat no n' está enterada, ni hi consent, com es impossible privar que 'l públich fassi en consequencia las suposicions que li semblin, cap d' elles conduhents al prestigi de que l' autoritat deuría sempre estar revestida. Ara, no solzament lo públich diu y sap que 's juga, sino que fins suposa saber que se continuará jugant, que s' ha procurat fer sobre l' assumpto la conspiració del silenci, y moltes altres cosas que no volém estampar. Es hora de que axó s' acabi y, com déyam també en la ocasió á que 'ns hem referit, s' acabarà lo die que la autoritat ho vulga de debó: axis ho ha demostrat aquí sempre la experiència. De segur que si 'ls Comtes y Marquesos y altres cacichs máxims que avuy se fican en tot lo que per aquí passa, se pessin cárrech de la part de descrédit que en tot axó 'ls hi toca, s' ho mirarian d' una altre manera y ferian també quelcom pera tornar per son bon nom.

—Aquestos dies de fires la guardia civil ha prestat un bon servey, agafant á variis criminals complicats en delictes graves come-

SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,
Gerona

DESPATX CENTRAL
10 FERNANDO VII 10
BARCELONA

Aquesta antiga y tan acreditada casa se dedica unicament al comer de XACOLATES, SUCRES, CAFÉS y THÉS.

Reb directament los llegítims sucres de la isla de Cuba, els cafés de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA Y CARACOLILLO de CEYLAN; de a qui el gran consum qu' es fa d' aquets articles.

Aquesta casa torra diariament lo café y se distingeix per la calitat y puresa d' ell.

Recomana que per obtenir un bon café aromátich y fort se usin las barrexas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, aixis com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bullí puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÉ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta excelent beguda sols pot obtenirse en las clases d' las ORANGE (Carte Rouge) LIPTON, ORANY PECCO, MENLANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta clase es el més fort y deu emplearse en menos quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival á 4 lliures d' altres thés.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygu Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en lo mon, perquè á més de sos efectes marevellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.

Escolta lector; si ets vell y 'l cap blanc te desfigura, t' he de dar un bon concell: si t' vols tenyir be 'l cabell fesho ab aquesta tintura.

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

EDICIÓ DE PROPAGANDA
DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del «CENTRE CATALA», de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada mpresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catala» de Sabadell.

PIANOS Y HARMONIUMS

—DE—

DIEGO SALAS

SE VENEN Á PLASSOS Y AL CONTAT

SE LLOGAN, RECOMPOSAN Y AFINAN

Magatzems: Bell-lloch, n.º 1.—botiga

MEDICAMENTS ACREDITATS RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfats GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l' anémia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprents en les convalecencias: **Ampolla 10 rals.**

Vi restaurador GIMBERNT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. **Ampolla 12 rals**

Vi de nou de kola GIMBERNT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulador de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: **Preu 8 rals.**

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor **Conde del Asalto, 14.—BARCELONA**
Al detall en totes les farmacies.

Gran Sastreria «La mpurdanesa»

DE

Joseph Puig y Fábregas

SASTRE DE LA REAL CASA

Plassa del Oli.—GERONA.

Ultimas novetats.—Géneros de moda per senyoras y caballers.

Preus modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat pera 'l que s' encarregui expressament.

IMPREMPTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

Ferreria Vella, 5

GERONA

Mercaders (Neu) 12

Impressió de tota clase d' obras, folletos, circulars, sobres, paper comercial, tarjetas, esquelas mortuorias, facturas y demés objectes referents al ram d' Imprempta.

Assortit de tots los documents y demés objectes pera la Guardia Civil.

Documents pera los Municipis y Jutjats municipals.

Encuadernació de tota clase de llibres per luxosos que siau.

Preus sumament baratos

500 fulls de paper comercial timbrat 5 ptes. | 4000 sobres comercials timbrats 5 ptes.

FERRERIA VELLA, 5---GERONA

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capital suscrito fins al 31 Deembre 1893 87,949,791'98 ptes
Actiu en idem. 15,337,928'87 »
Sinistres pagats fins á idem. 32,82,316'69 »
Reserves ó fondos de segur á idem. 4,178 675'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Mixto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs participan en un **50** per **100** dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

FONTBERNAT---Callista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PEUS Á DOMICILI

PROGRÉS, 23---Perruqueria.

GEOGRAFIA DE CATALUNYA

PER EN FRANCISCO FLOS Y CALCAT

Consta de 208 planas, conté alguns gravats entre ells dos mapas, y no mes val l' exemplar encuadernat

SIS RALS

Al engrós á QUINZE PESSETAS la dotzena.

De venda en la llibreria de D. Joseph Franquet

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP. A

SALT

Molí Fariner

Sistema AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las molts á preus sumament modichs.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pessetes la pessa.

Cromos, motllures, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.--Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca».

Redacció y Administració. Cort-Real núm. 7.-1.º

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims